

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 27.03.1980, sp. zn. 4 Tz 15/80, ECLI:CZ:NS:1980:4.TZ.15.1980.1

Číslo: 67/1980

Právní věta: Pri skúmaní otázky, či páchatel, ktorý požil alkoholický nápoj, bol v čase spáchania trestného činu príčetný, treba rozlišovať dva prípady: v prvom bola príčetnosť ovplyvnená preto, že alkoholický nápoj pôsobili na páchatela v dôsledku predchádzajúcej poruchy nervovej sústavy alebo predchádzajúcej duševnej poruchy v druhom prípade alkohol pôsobil normálne svojím vstrebaním. Pri prostej opilosti stačí vykonať dôkaz odborným vyjadrením lekára alkohológa alebo príslušného zdravotníckeho zariadenia, prípadne posudkom jedného znalca lekára, ak treba zistiť štádium vývoja alkoholizmu páchatela a podmienky prípadného ochranného protialkoholického liečenia. Ak však z okolností prípadu vyplýva podozrenie na duševnú poruchu nevyplývajúcu len z prostej opilosti, musia duševný stav obvineného vyšetriť dvaja znalcovia psychiatri podľa § 116 Tr. por.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 27.03.1980

Spisová značka: 4 Tz 15/80

Číslo rozhodnutí: 67

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Alkohol, Dokazování, Posudek znalecký, Příčetnost

Předpisy: 140/1961 Sb. § 12 141/1961 Sb. § 2 odst. 5
§ 116

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 67/1980 sb. rozh.

Pri skúmaní otázky, či páchatel, ktorý požil alkoholický nápoj, bol v čase spáchania trestného činu príčetný, treba rozlišovať dva prípady: v prvom bola príčetnosť ovplyvnená preto, že alkoholický nápoj pôsobili na páchatela v dôsledku predchádzajúcej poruchy nervovej sústavy alebo predchádzajúcej duševnej poruchy; v druhom prípade alkohol pôsobil normálne svojím vstrebaním. Pri prostej opilosti stačí vykonať dôkaz odborným vyjadrením lekára alkohológa alebo príslušného zdravotníckeho zariadenia, prípadne posudkom jedného znalca lekára, ak treba zistiť štádium vývoja alkoholizmu páchatela a podmienky prípadného ochranného protialkoholického liečenia. Ak však z okolností prípadu vyplýva podozrenie na duševnú poruchu nevyplývajúcu len z prostej opilosti, musia duševný stav obvineného vyšetriť dvaja znalcovia psychiatri podľa § 116 Tr. por.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 27. 3. 1980 sp. zn. [4 Tz 15/80.](#))

Najvyšší súd SSR v konaní o sťažnosti pre porušenie zákona zrušil právoplatný rozsudok Okresného súdu v Lučenci zo 17. septembra 1979 sp. zn. 3 T 111/79 a okresnému prokurátorovi v Lučenci prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Okresného súdu v Lučenci zo 17. septembra 1979 sp. zn. 3 T 111/79 bol obvinený P. M. uznaný za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 odst. 1 tr. zák. na tom skutkovom základe, že 27. mája 1979 v kat. obci Dobročská Lehota po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov bez príčiny poudieral dreveným kotlíkom J. B. a spôsobil mu zranenie, ktoré si vyžiadalo práceneschopnosť od 27. mája do 1. júla 1979, ďalej poudieral V. B., ktorému spôsobil zranenie s časom liečenia a práceneschopnosti od 28. mája do 6. júna 1979. Za to mu súd uložil podľa § 221 odst. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní šiestich mesiacov, ktorého výkon podmiennečne odložil na skúšobnú dobu dvoch rokov. Podľa § 228 odst. 1 Tr. por. súd zaviazal obvineného nahradiť OÚNZ v Lučenci regresnú náhradu vo výške 2579,- Kčs a podľa § 229 odst. 1 Tr. por. poškodených J. B. a V. B. s ich nárokmi na náhradu škody odkázal na konanie o veciach občianskoprávných.

Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 28. septembra 1979.

Proti tomuto rozsudku podal generálny prokurátor SSR v lehote uvedenej v ustanovení § 272 Tr. por. sťažnosť pre porušenie zákona v prospech i v neprospech obvineného.

Najvyšší súd SSR preskúmal na podklade sťažnosti pre porušenie zákona podľa § 267 odst. 1 Tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že zákon bol porušený.

Nedostatočné zistenie skutočného stavu veci spočíva v tom, že orgány činné v trestnom konaní nezistovali duševný stav obvineného. V trestnom spise sa nachádza potvrdenie obvodného lekára MUDr. K. V., podľa ktorého je obvinený v čiastočnom invalidnom dôchodku a je v stálom ambulatnom liečení pri Obvodnom ambulatnom stredisku Lovinobane a pod kontrolou neurologickej a psychiatrickej ambulancie OÚNZ v Lučenci. Toto lekárske potvrdenie nechal okresný súd pri prejednávaní veci bez povšimnutia. S ohľadom na uvedené treba zistiť príčiny čiastočnej invalidity obvineného a bližšie objasniť jeho duševný stav znaleckým dokazovaním so zreteľom na ustanovenie § 12 odst. 1 Tr. zák. Nepříčetnosť páchatela môže byť totiž daná nielen vtedy, keď páchatel nemohol pre duševnú poruchu v čase činu rozpoznať, že jeho konanie je pre spoločnosť nebezpečné, ale aj vtedy, keď nemohol ovládať svoje konanie.

Obvinený pri vypočúvaní pred vyhľadávacím orgánom VB uviedol, že v čase činu mal „trochu vypité“. Ani táto okolnosť nebola objasnená (s kým pil a koľko vypil). Pri skúmaní otázky, či páchatel, ktorý požil alkoholický nápoj, bol v čase spáchania trestného činu príčetný, treba odlíšiť prípad, keď príčetnosť páchatela bola ovplyvnená preto, že alkoholický nápoj pôsobil na neho v dôsledku predchádzajúcej poruchy nervovej sústavy alebo predchádzajúcej duševnej poruchy od prípadu, keď alkohol pôsobil normálne svojím vstrebaním. V prvom prípade treba skúmať duševný stav znaleckým dokazovaním za pomoci dvoch znalcov psychiatrov. Naproti tomu v druhom prípade netreba vykonať tento dôkaz.

Ďalej treba preveriť skutočnosť, že páchatel aj pri menšom množstve požitého alkoholu koná spôsobom, akým človek obyčajne po vypití malého množstva alkoholu nekoná, čo spravidla nasvedčuje tomu, že ide o otázku patologickej opilosti vyžadujúcu vyšetrovanie duševného stavu, najmä ak vplýva zo spisu, že páchatel trpel alebo trpí nervovou alebo duševnou chorobou alebo poruchou

tak, ako sa to javí i v posudzovanom prípade u obvineného M. Obvinený sám totiž tvrdí, že nevie, kolkokrát udrel poškodeného a nepamätá sa, čo robil.

Všetky už zhora naznačené okolnosti bude treba náležite preveriť znaleckým dokazovaním. Bude preto treba vo veci pribrať dvoch znalcov psychiatrov na podanie posudku o duševnom stave obvineného.

Keďže orgány prípravného konania a ani okresný súd uvedené okolnosti náležite neobjasnili, porušili zákon v ustanovení § 2 odst. 5 Tr. por.

Ďalšie porušenie zákona videl Najvyšší súd SSR v tom, že súd náležite nezisťoval rozsah a následky zranenia poškodeného, či nešlo o ťažkú ujmu na draví v zmysle § 89 odst. 6 Tr. zák.